

**ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Α΄ ΑΘΗΝΩΝ**

13 Οκτωβρίου 2020

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τους Υπουργούς

α) Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Μαυρουδή Βορίδη

β) Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κ. Κωστή Χατζηδάκη

Θέμα: « Επικίνδυνα επίπεδα ρύπανσης του υδροφόρου ορίζοντα από την υπερβολική χρήση λιπασμάτων»

Κύριοι Υπουργοί,

Κρυφή απειλή για τη δημόσια υγεία, καθώς και για το περιβάλλον αποτελούν τα υψηλά επίπεδα ρύπανσης του υδροφόρου ορίζοντα από την υπερβολική χρήση λιπασμάτων, η οποία επηρεάζει συνολικά 30 αγροτικές περιοχές της Ελλάδας.

Η νιτρορύπανση, όπως ονομάζεται η υπερβολική χρήση λιπασμάτων με μεγάλη περιεκτικότητα σε νιτρικά ιόντα, έχει εντοπιστεί ως ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα επιβάρυνσης των υδάτων, ήδη από τη δεκαετία του 1980. Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία για το πρόβλημα που προκαλεί η υπερβολική χρήση λιπασμάτων στο περιβάλλον αλλά και στη Δημόσια Υγεία. Πιο συγκεκριμένα, στα επιφανειακά και στα υπόγεια νερά, αλλά και στη θάλασσα όπου καταλήγουν

τα ύδατα, η νιτρορύπανση προκαλεί το φαινόμενο του «ευτροφισμού», το οποίο αλλοιώνει την αλυσίδα του φυσικού περιβάλλοντος, εμποδίζοντας την ανάπτυξη πολλών οργανισμών. Όσο για τη Δημόσια Υγεία, τα αποτελέσματα της νιτρορύπανσης κρίνονται ακόμη πιο σοβαρά, καθώς το νερό με περιεκτικότητα άνω του επιτρεπόμενου ορίου κρίνεται ακατάλληλο προς πόση. Στην πλέον πρόσφατη έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα νιτρικά ιόντα, που δημοσιεύτηκε στις 4 Μαΐου του 2018, αναφέρεται πως *«περίσσεια νιτρικών σε πόσιμα ύδατα μπορεί να έχει επιπτώσεις στην υγεία, συγκεκριμένα στην πρόκληση μεθαιμοσφαιριναιμίας, που εμποδίζει την κανονική μεταφορά οξυγόνου από το αίμα στους ιστούς με αποτέλεσμα να προκαλεί κυάνωση και, σε υψηλότερες συγκεντρώσεις, ασφυξία που μπορεί να αποδειχθεί θανάσιμη για τα βρέφη»*.

Η Ε.Ε. είχε προβλέψει από το 1991 με ειδική Κοινοτική Οδηγία την ανάγκη περιορισμού της χρήσης λιπασμάτων, τον προσδιορισμό των πιο ευάλωτων ζωνών στις Χώρες-μέλη και την υλοποίηση προγραμμάτων απονιτροποίησης για τις επιβαρυμένες περιοχές. Καίτοι έχουν περάσει 29 χρόνια από τότε, η Ελλάδα έχει αποτύχει να εφαρμόσει πλήρως τη σχετική Κοινοτική Οδηγία, με αποτέλεσμα να υπάρχουν περιοχές, από τον Έβρο έως και την Κρήτη, οι οποίες αντιστοιχούν στο 70% των συνολικών αγροτικών εκτάσεων της Χώρας, όπου το αρδευτικό νερό κρίνεται προβληματικό ως προς τη χρήση του. Πρόκειται για περιοχές οι οποίες θεσπίστηκαν μόλις το Μάιο του 2019 και μετά από καθυστέρηση πολλών ετών ως «Ζώνες ευπρόσβλητες σε νιτρορύπανση», καθώς τα στοιχεία δείχνουν ότι μπορούν να προσεγγίσουν ή και να υπερβούν το προβλεπόμενο όριο ασφαλείας των 50 mg νιτρικών ιόντων ανά λίτρο αρδευτικού νερού.

Ενώ μάλιστα θεσμοθετήθηκαν και 35 ξεχωριστά μέτρα προστασίας των επιβαρυμένων περιοχών -όπως π.χ. η εφαρμογή λιπασμάτων σε ακτίνα 50 μέτρων γύρω από σημεία υδροληψίας νερού που προορίζεται για ανθρώπινη κατανάλωση, ή η προσθήκη αζώτου στα λιπάσματα- αυτό που δεν έχει θεσπιστεί, είναι ένα πλαίσιο ελέγχου, ώστε να γνωρίζουν οι αρμόδιες Αρχές αν πράγματι οι αγρότες τηρούν τα μέτρα προστασίας στις ευπρόσβλητες περιοχές. Παράλληλα, κανείς δεν γνωρίζει αν και κατά πόσο τα χρήματα που δόθηκαν τα προηγούμενα χρόνια ως επιδοτήσεις για προγράμματα απονιτροποίησης διατέθηκαν πράγματι για αυτόν το σκοπό.

Λόγω της σοβαρότητας του ζητήματος, οι Ευρωπαϊκές Αρχές υπήρξαν ιδιαίτερα αυστηρές απέναντι στην Ελλάδα, οι Κυβερνήσεις της οποίας ουδέποτε αντιμετώπισαν το πρόβλημα της νιτρορύπανσης ουσιαστικά. Η πρώτη απόφαση για καταδίκη της χώρας μας ήρθε τον Απρίλιο του

2015, όταν το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο έκρινε ότι η Ελλάδα παραβιάζει τους κανονισμούς της Ε.Ε. για την προστασία των υδάτων από τα νιτρικά ιόντα που προέρχονται από τα λιπάσματα. Τέσσερα χρόνια αργότερα, τον Μάρτιο του 2019, αναγνωρίζοντας ότι η Ελλάδα δεν έχει ακόμα προβεί στις κατάλληλες ενέργειες, η Κομισιόν κάλεσε το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο να επιβάλει στη Χώρα μας ένα πρόστιμο ύψους 23.753,25 ευρώ, για κάθε ημέρα μη εφαρμογής των ευρωπαϊκών κανονισμών για τη νιτρορύπανση.

Δεδομένων των προαναφερθέντων, ερωτάσθε:

- 1) Προτίθεστε να θεσπίσετε άμεσα ένα πλαίσιο ελέγχου για την τήρηση των μέτρων προστασίας από τους αγρότες στις ευπρόσβλητες περιοχές;
- 2) Ποια μέτρα θα λάβετε περαιτέρω για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση;
- 3) Ποια μέτρα δεσμεύεστε να λάβετε για την πλήρη εφαρμογή των ευρωπαϊκών κανονισμών για τη νιτρορύπανση;
- 4) Με ποιους ελεγκτικούς μηχανισμούς ελέγχεται η διάθεση των επιδοτήσεων για προγράμματα απονιτροποίησης;

Η ερωτώσα Βουλευτής

Αγγελική Αδαμοπούλου
Βουλευτής Α΄ Αθηνών, ΜΕΡΑ25